

**KONFERENCEN  
MELLEM REPRÆSENTANTERNE  
FOR MEDLEMSSTATERNES  
REGERINGER**

**Bruxelles, den 25. november 2003 (26.11)  
(OR. en,fr)**

**CIG 52/03  
ADD 1**

**PRESID 10**

**ADDENDUM TIL NOTE**

---

af: 25. november 2003  
fra: formandskabet  
til: delegationerne

---

Vedr.: ***RK 2003***  
***- Ministerkonklaven i Napoli: forslag fra formandskabet***

---

Hermed følger til delegationerne de forskellige tekster, som formandskabet henviser til i sin note i dok. CIG 52/03.

\*

\* \*

## INDHOLD

Bilag 1	Unionens værdier: Mindretals rettigheder ..... Ligestilling mellem mænd og kvinder .....	4
Bilag 2	EU-rettens forrang.....	5
Bilag 3	Forklaringer til chartret om grundlæggende rettigheder .....	6
Bilag 4	Ministerrådets sammensætninger.....	7
Bilag 5	Udkast til det europæiske råds afgørelse om udøvelsen af formandskabet for Ministerrådet.....	8
Bilag 6	Udenrigsministeren .....	9
Bilag 7	Domstolskontrol med de af det europæiske råds retsakter, der skal have retsvirkning over for tredjemand .....	11
Bilag 8	Den Europæiske Centralbanks tilsynsvirksomhed med kreditinstitutter og andre finansielle institutioner.....	12
Bilag 9	Ændring af statuten for ESCB og ECB.....	13
Bilag 10	Udnævnelse af medlemmerne af Den Europæiske Centralbanks direktion .....	14
Bilag 11	"Lamfalussy-proceduren" .....	15
Bilag 12	Forenklet procedure ved ændring af Den Europæiske Investeringsbanks vedtægter .....	16
Bilag 13	Bestemmelser for de medlemsstater, der har euroen som valuta.....	17
Bilag 14	Retligt samarbejde i straffesager.....	19
Bilag 15	Europæisk anklagemyndighed .....	21
Bilag 16	Retligt samarbejde i civilretlige sager.....	22
Bilag 17	Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.....	23
Bilag 18	Afstemning med kvalificeret flertal inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik .....	25
Bilag 19	Social bestemmelse .....	26

Bilag 20	Social sikring.....	27
Bilag 21	Beskatning.....	28
Bilag 22	Social- og arbejdsmarkedspolitikken .....	29
Bilag 23	Økonomisk, social og territorial samhørighed .....	30
Bilag 24	Transport .....	31
Bilag 25	Forskning og teknologisk udvikling.....	32
Bilag 26	Energi .....	33
Bilag 27	Folkesundhed .....	34
Bilag 28	Sport .....	36
Bilag 29	Turisme .....	37
Bilag 30	Forenklet procedure for revision af forfatningen: Overgang fra enstemmighed til kvalificeret flertal og fra den særlige lovgivningsprocedure til den almindelige lovgivningsprocedure .....	38
Bilag 31	Forenklet procedure for revision af forfatningen: Ændring af de interne politikker .....	39
Bilag 32	Oversøiske territorier .....	40
Bilag 33	Protokol vedrørende Danmark .....	41
Bilag 34	Tjenesteydelser af almen interesse.....	47
Bilag 35	Unionens små nabostater.....	48
Bilag 36	Unionens tiltrædelse af den europæiske menneskerettigheds- konvention.....	49
Bilag 37	Dyrebeskyttelse og dyrevelfærd.....	50
Bilag 38	Diverse .....	51

\* \* \*

## BILAG I

<p style="text-align:center"><b>UNIONENS VÆRDIER</b></p> <p style="text-align:center"><b>MINDRETALS RETTIGHEDER</b></p> <p style="text-align:center"><b>LIGESTILLING MELLEM MÆND OG KVINDER</b></p>
---

### Artikel I-2

Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, **herunder mindretals rettigheder**. Dette er medlemsstaternes fælles værdigrundlag i et samfund præget af pluralisme, **ikke-forskelsbehandling**, tolerance, retfærdighed, solidaritet og **princippet om ligestilling mellem mænd og kvinder**.

\* \* \*

**EU-RETTENS FORRANG**

**Erklæring til slutakten**

**ad artikel I-10, stk. 1**

**Konferencen fastslår, at artikel I-10, stk. 1, afspejler Domstolens bestående retspraksis.**

\* \* \*

<b>FORKLARINGER TIL CHARTRET OM GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER</b>
---

**Femte afsnit i præamblen**

Dette charter bekræfter under hensyn til Unionens kompetencer og opgaver samt nærhedsprincippet de rettigheder, der bl.a. følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner og internationale forpligtelser, den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, de socialpagter, som Unionen og Europarådet har vedtaget, samt Den Europæiske Unions Domstols og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis. Chartret vil i den forbindelse blive fortolket af Unionens og medlemsstaternes domstole under behørig hensyntagen til de forklaringer, der blev udarbejdet på foranledning af præsidiets for den forsamling, der udarbejdede chartret, **og ajourført under Det Europæiske Konvents præsidiets ansvar.**

**Erklæring til slutakten  
vedrørende forklaringerne til chartret om grundlæggende rettigheder**

**Konferencen noterer sig forklaringerne til chartret om grundlæggende rettigheder, der blev udarbejdet på foranledning af præsidiets for den forsamling, der udarbejdede chartret, og ajourført under Det Europæiske Konvents præsidiets ansvar, således som disse forklaringer følger nedenfor.**

*(...) [gengivelse af forklaringerne i dok. CONV 828/1/03 REV 1 af 31. juli 2003]*

\* \* \*

<b>MINISTERRÅDETS SAMMENSÆTNINGER</b>
---------------------------------------

**Artikel I-23**

- 1. Rådet samles i forskellige sammensætninger.**
- 2. Det Generelle Råd sikrer sammenhæng i de forskellige rådssammensætningers arbejde. Det forbereder Det Europæiske Råds møder og sørger for opfølgningen heraf sammen med formanden for Det Europæiske Råd og Kommissionen.**
- 3. Udenrigsrådet fastlægger Unionens optræden udadtil på grundlag af strategiske retningslinjer fastlagt af Det Europæiske Råd og sikrer sammenhæng i Unionens indsats.**

Udenrigsrådet har Unionens udenrigsminister som formand.

- 4. Det Europæiske Råd vedtager med kvalificeret flertal en afgørelse med listen over de øvrige rådssammensætninger.\***
- 5. Rådets samlinger er offentlige, når det forhandler og stemmer om et udkast til lovgivningsmæssig retsakt. Med henblik herpå er alle samlinger i Rådet opdelt i to dele, der vedrører henholdsvis forhandlinger om Unionens lovgivningsmæssige retsakter og aktiviteter af ikke-lovgivningsmæssig karakter.**
- 6. Formandskabet for rådssammensætningerne bortset fra Udenrigsrådet varetages af medlemsstaternes repræsentanter i Rådet på grundlag af en ordning med ligelig rotation på de betingelser, der fastsættes med enstemmighed ved en afgørelse truffet af Det Europæiske Råd.**

\* \* \*

---

\* Erklæring fra konferencen om, at denne liste udarbejdes på grundlag af den afgørelse, som Det Europæiske Råd traf i Sevilla.

<p style="text-align:center"><b>UDKAST TIL DET EUROPÆISKE RÅDS AFGØRELSE OM UDØVELSEN AF FORMANDSKABET FOR MINISTERRÅDET<sup>1</sup></b></p>
--

**Artikel 1**

Formandskabet for Rådet i dets forskellige sammensætninger bortset fra Det Generelle Råd og Udenrigsrådet varetages kollektivt af på forhånd sammensatte grupper på tre medlemsstater i en sammenhængende periode på 12 måneder. Disse grupper sammensættes ved ligelig rotation mellem medlemsstaterne under hensyn til deres forskelligartethed og den geografiske balance i Unionen.

Formandskabet for de forskellige rådssammensætninger fordeles ligeligt mellem medlemsstaterne i gruppen, der varetager deres hverv i hele den periode, der er nævnt i stk. 1.

**Artikel 2**

Formandskabet for Det Generelle Råd og De Faste Repræsentanternes Komité varetages på skift fire måneder ad gangen af hvert af gruppens medlemmer.

**Artikel 3**

Formandskabet for de organer, der forbereder arbejdet i de rådssammensætninger, der er nævnt i artikel 1, påhviler den medlemsstat, der varetager formandskabet for disse rådssammensætninger. Formandskabet for Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité varetages af en repræsentant for Unionens udenrigsminister.

**Artikel 4**

Det Generelle Råd sikrer sammenhæng og kontinuitet i de forskellige rådssammensætningsarbejde inden for rammerne af en flerårig planlægning. De medlemsstater, der har formandskabet, træffer med bistand fra Generalsekretariatet for Rådet alle nødvendige foranstaltninger med henblik på tilrettelæggelsen og en hensigtsmæssig afvikling af Rådets arbejde.

**Artikel 5**

Det Europæiske Råd vedtager med kvalificeret flertal en europæisk afgørelse om fastsættelse af gennemførelsesforanstaltningerne for denne afgørelse.<sup>2</sup>

\* \* \*

---

<sup>1</sup> Udkastet til afgørelse vil blive vedtaget den dag, traktaten træder i kraft.

<sup>2</sup> Erklæring fra konferencen om, at Det Europæiske Råd påbegynder arbejdet med den afgørelse, der er nævnt i artikel 5, så snart forfatningstraktaten er undertegnet, og godkender den politisk inden seks måneder.

<b>UDENRIGSMINISTEREN</b>
---------------------------

**Artikel I-25**

1. [uændret]
2. [uændret]
3. [uændret]
4. Kommissionen udfører sine opgaver i fuldkommen uafhængighed. Formanden, Europa-kommissærerne, kommissærerne og EU-udenrigsministeren må ved udførelsen af deres pligter hverken søge eller modtage instruktioner fra nogen regering eller noget andet organ **bortset fra EU-udenrigsministeren, når denne handler som Ministerrådets bemyndigede i forbindelse med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.**
5. Kommissionen er som kollegium ansvarlig over for Europa-Parlamentet. Formanden for Kommissionen er ansvarlig over for Europa-Parlamentet for kommissærernes aktiviteter. Europa-Parlamentet kan vedtage et mistillidsvotum til Kommissionen efter procedurerne i artikel III-243. Hvis der vedtages et sådant mistillidsvotum, skal Europa-kommissærerne og kommissærerne samlet nedlægge deres hverv, **og Unionens udenrigsminister skal nedlægge de hverv, denne udøver i Kommissionen.** Kommissionen varetager dog de løbende forretninger, indtil der er udnævnt et nyt kollegium.

**Artikel I-26**

1. [uændret]
2. [uændret]
3. Formanden for Kommissionen
  - fastlægger retningslinjerne for Kommissionens arbejde
  - træffer afgørelse om Kommissionens interne organisation for at sikre sammenhæng, effektivitet og kollegialitet i dens arbejde
  - udnævner næstformænd blandt kollegiets medlemmer.

En Europa-kommissær eller kommissær træder tilbage, hvis formanden anmoder herom. **Næstformanden/EU-udenrigsministeren træder tilbage, hvis formanden anmoder herom med samtykke fra Det Europæiske Råd.**

## Artikel I-27

1. [uændret]
2. [uændret]
3. EU-udenrigsministeren er en af Europa-Kommissionens næstformænd. EU-udenrigsministeren **påser, at der er sammenhæng mellem Unionens optræden udadtil og den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Han eller hun varetager i Kommissionen de ansvarsområder, Kommissionen har** med hensyn til de eksterne forbindelser, og er ansvarlig for koordineringen af de andre aspekter af Unionens optræden udadtil. I forbindelse med varetagelsen af disse ansvarsområder i Kommissionen og kun med hensyn til disse er EU-udenrigsministeren underlagt de procedurer, der gælder for Kommissionen, **for så vidt dette er i overensstemmelse med stk. 2.**

\* \* \*

<p style="text-align:center"><b>DOMSTOLSKONTROL MED DE AF DET EUROPÆISKE RÅDS RETSAKTER, DER SKAL HAVE RETSVIRKNING OVER FOR TREDJEMAND</b></p>
---

**Artikel III-270, stk. 1**

Domstolen prøver lovligheden af europæiske love og rammelove, af retsakter vedtaget af Ministerrådet, Kommissionen eller Den Europæiske Centralbank, bortset fra henstillinger og udtalelser, samt af de af Europa-Parlamentets **og Det Europæiske Råds** retsakter, der skal have retsvirkning over for tredjemand. Den prøver ligeledes lovligheden af de af Unionens organers eller kontorer og agenturers retsakter, der skal have retsvirkning over for tredjemand.

**Artikel III-272, stk. 1**

Undlader Europa-Parlamentet, **Det Europæiske Råd**, Ministerrådet, Kommissionen eller Den Europæiske Centralbank i strid med forfatningen at træffe afgørelse, kan medlemsstaterne eller Unionens andre institutioner indbringe klage for Domstolen for at få fastslået denne overtrædelse af forfatningen. Denne bestemmelse finder på samme betingelser anvendelse på Unionens organer, kontorer og agenturer, hvis de undlader at træffe afgørelse.

\* \* \*

**DEN EUROPÆISKE CENTRALBANKS  
TILSYNSVIRKSOMHED MED  
KREDITINSTITUTTER OG ANDRE FINANSIELLE  
INSTITUTIONER**

**Artikel III-77, stk. 6**

6. **Rådet** kan ved europæisk lov overdrage Den Europæiske Centralbank specifikke opgaver i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter og andre finansielle institutioner bortset fra forsikringsselskaber. **Rådet træffer afgørelse med enstemmighed** efter høring af Den Europæiske Centralbank og **Europa-Parlamentet**.

\* \* \*

**ÆNDRING AF STATUTTEN FOR ESCB OG ECB**

**Artikel III-79**

*(nyt stk. 7)*

7. Artikel III-84, stk. 1 og stk. 2, litra a), i forfatningen samt artikel 10-12 og artikel 43 i statutten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank kan ændres ved en lov vedtaget af Rådet med enstemmighed enten på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbank eller på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank og efter høring af Europa-Parlamentet og Kommissionen.

\* \* \*

<p><b>UDNÆVNELSE AF MEDLEMMERNE AF DEN EUROPÆISKE CENTRALBANKS DIREKTION</b></p>
--

**Artikel III-84**

1. [uændret]
2. a) Direktionen består af formanden, næstformanden og fire andre medlemmer.
- b) Formanden og næstformanden samt de øvrige medlemmer af direktionen udnævnes af **Det Europæiske Råd med kvalificeret flertal** på grundlag af en indstilling fra Ministerrådet og efter høring af Europa-Parlamentet og Styrelsesrådet for Den Europæiske Centralbank, blandt personer, der er værdige i almindeligt omdømme, og som har professionel erfaring i monetære forhold eller i bankvæsen.

Deres embedsperiode er på 8 år, og mandatet kan ikke fornyes.

Kun statsborgere i medlemsstaterne kan være medlemmer af direktionen.

\* \* \*

**"LAMFALUSSY-PROCEDUREN"**

**Erklæring fra Kommissionen til slutakten ad artikel I-35**

**Kommissionen erklærer, at den også fremover agter at søge bistand fra medlemsstaternes eksperter, når den udarbejder sine forslag til delegerede bekendtgørelser på området finansielle tjenesteydelser.**

**Konferencen noterer sig denne erklæring.**

\* \* \*

**FORENKLET PROCEDURE VED ÆNDRING AF  
DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANKS  
VEDTÆGTER**

**Artikel III-299**

Den Europæiske Investeringsbank har status som juridisk person.

Den Europæiske Investeringsbanks medlemmer er medlemsstaterne.

Den Europæiske Investeringsbanks vedtægter er indeholdt i en protokol.

**Bankens vedtægter kan ændres ved en europæisk lov vedtaget af Rådet. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed enten på anmodning af Den Europæiske Investeringsbank og efter høring af Europa-Parlamentet og Kommissionen eller på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Investeringsbank.**

**Uanset stk. 4 kan artikel 4, 11 og 12 samt artikel 18, stk. 5, i bankens vedtægter ændres ved en europæisk lov enten på anmodning af Den Europæiske Investeringsbank og efter høring af Kommissionen eller på forslag af Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Investeringsbank.**

\* \* \*

**BESTEMMELSER FOR DE MEDLEMSSTATER,  
DER HAR EUROEN SOM VALUTA**

**Artikel III-88**

1. For at sikre Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde og i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i forfatningen vedtager **Rådet efter den relevante procedure blandt dem, der er nævnt i artikel III-71 og III-76**, foranstaltninger for de medlemsstater, der indgår i euroområdet:
  - a) med henblik på at styrke samordningen af deres budgetdisciplin og overvågningen heraf
  - b) med henblik på for disse medlemsstater at udarbejde økonomisk-politiske retningslinjer, som skal være i overensstemmelse med dem, der er vedtaget for hele Unionen, samt at sikre overvågningen heraf.

2. [uændret]

**Artikel III-91, stk. 2**

2. Følgende bestemmelser i forfatningen gælder ikke for medlemsstater med dispensation:

a)-h) [uændret]

- i) **afgørelser til fastlæggelse af fælles holdninger vedrørende spørgsmål, der er af særlig interesse for Den Økonomiske og Monetære Union inden for rammerne af de kompetente internationale finansielle institutioner og konferencer (artikel III-90, stk. 1)**
- j) **foranstaltninger for at sikre en samlet repræsentation inden for rammerne af internationale finansielle institutioner og konferencer (artikel III-90, stk. 3).**

I ovennævnte artikler forstås derfor ved "medlemsstater" medlemsstater uden dispensation.

#### **Artikel III-91, stk. 4**

4. Stemmerettighederne for de medlemmer af Ministerrådet, der repræsenterer medlemsstater med dispensation, suspenderes i forbindelse med Ministerrådets vedtagelse af de foranstaltninger, der er nævnt i de i stk. 2 anførte artikler, **samt i forbindelse med:**
- a) **henstillinger rettet til medlemsstater, der har euroen som valuta, som led i den multilaterale overvågning, herunder vedrørende stabilitetsprogrammerne, samt advarsler (artikel III-71, stk. 4)**
  - b) **foranstaltninger vedrørende uforholdsmæssigt store underskud for medlemsstater, der har euroen som valuta (artikel III-79, stk. 6, 7, 8 og 11).**

[resten af stykket uændret]

\* \* \*

**RETLIGT SAMARBEJDE I STRAFFESAGER**

**Artikel III-158**

1. Unionen udgør et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor de grundlæggende rettigheder ~~overholdes~~, og ~~hvor der tages hensyn til~~ medlemsstaternes forskellige retstraditioner og retssystemer **respekteres**.
2. *[uændret]*
3. *[uændret]*
4. *[uændret]*

**Artikel III-171**

1. Det retlige samarbejde i straffesager i Unionen bygger på princippet om gensidig anerkendelse af domme og retsafgørelser og omfatter indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser på de områder, der er nævnt i stk. 2 og i artikel III-172.

Der fastsættes ved europæisk lov eller rammelov foranstaltninger med henblik på:

- a) at fastlægge regler og procedurer, der skal sikre anerkendelse af alle former for domme og retsafgørelser i hele Unionen
  - b) at forebygge og løse konflikter mellem medlemsstaterne om retternes kompetence
  - c) at fremme uddannelse af dommere og anklagere samt andet personale i retsvæsenet
  - d) at fremme samarbejdet mellem judicielle eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne i forbindelse med strafforfølgning og fuldbyrdelse af afgørelser.
2. Med henblik på at lette den gensidige anerkendelse af domme og retsafgørelser og det politimæssige og retlige samarbejde i straffesager med en grænseoverskridende dimension kan der, **så vidt det er nødvendigt**, ved europæisk rammelov fastsættes minimumsregler. **Disse minimumsregler tager hensyn til forskellene mellem medlemsstaternes retssystemer, navnlig mellem de såkaldte "common law"-systemer og de øvrige retssystemer.**

**Reglerne vedrører:**

- a) gensidig anerkendelse af bevismidler mellem medlemsstaterne

- b) enkeltpersoners rettigheder inden for strafferetsplejen
- c) kriminalitetsofres rettigheder
- d) andre særlige elementer i strafferetsplejen, som Ministerrådet forudgående har fastsat ved en europæisk afgørelse. Det træffer afgørelse med enstemmighed efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.

Vedtagelse af **de** minimumsregler, **der er omhandlet i dette stykke**, er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan opretholde eller indføre et højere niveau for beskyttelse af personer.

**Hvis et medlem af Rådet finder, at et udkast til europæisk rammelov vil kunne anfægte de grundlæggende principper i den pågældende medlemsstats retssystem, kan medlemmet anmode om, at spørgsmålet forelægges Det Europæiske Råd til drøftelse. Om nødvendigt forlænges de frister på tre måneder eller seks uger, der er nævnt i artikel III-302, med henholdsvis to måneder og en måned.**

### Artikel III-172

1. Der kan ved europæisk rammelov fastsættes minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, samt for straffene herfor på områder med kriminalitet af særlig grov karakter, der har en grænseoverskridende dimension som følge af overtrædelsernes karakter eller konsekvenser eller af et særligt behov for at bekæmpe dem på fælles grundlag.

Der er tale om følgende kriminalitetsområder: terrorisme, menneskehandel og seksuel udnyttelse af kvinder og børn, ulovlig narkotikahandel, ulovlig våbenhandel, hvidvaskning af penge, korruption, forfalskning af betalingsmidler, edb-kriminalitet og organiseret kriminalitet.

På baggrund af udviklingen i kriminaliteten kan Ministerrådet vedtage en europæisk afgørelse om andre kriminalitetsområder, der opfylder de i dette stykke omhandlede kriterier. Det træffer afgørelse med enstemmighed efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.

2. Når indbyrdes tilnærmelse af strafferetlige bestemmelser viser sig absolut nødvendig for at sikre effektiv gennemførelse af en EU-politik på et område, der har været omfattet af tidligere harmoniseringsforanstaltninger, kan der ved europæiske rammelove fastsættes minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, samt for straffene herfor på det pågældende område.

Rammelovene vedtages efter samme procedure som de harmoniseringsforanstaltninger, der er nævnt i foregående afsnit, jf. dog artikel III-165.

3. **Hvis et medlem af Rådet finder, at et udkast til europæisk rammelov som omhandlet i stk. 1 og 2 vil kunne anfægte de grundlæggende principper i den pågældende medlemsstats retssystem, kan medlemmet anmode om, at spørgsmålet forelægges Det Europæiske Råd til drøftelse. Om nødvendigt forlænges de frister på tre måneder eller seks uger, der er omhandlet i artikel III-302, med henholdsvis to måneder og en måned.**

\* \* \*

<b>EUROPÆISK ANKLAGEMYNDIGHED</b>
-----------------------------------

**Artikel III-175 (ny)**

1. For at bekæmpe ~~grov kriminalitet med en grænseoverskridende dimension samt~~ lovovertrædelser, der skader Unionens **finansielle** interesser, kan der ved en europæisk lov vedtaget af Ministerrådet oprettes en europæisk anklagemyndighed ud fra Eurojust. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.
2. Den europæiske anklagemyndighed har kompetence til eventuelt i samarbejde med Europol at foretage efterforskning og retsforfølgning i forbindelse med gerningsmænd og medvirkende til ~~dels grov kriminalitet, der berører flere medlemsstater, dels~~ lovovertrædelser, der skader Unionens finansielle interesser, som fastlagt i den i stk. 1 nævnte europæiske lov, samt til at stille dem for en domstol. Anklagemyndigheden optræder som offentlig anklager ved medlemsstaternes kompetente domstole.

\* \* \*

**RETLIGT SAMARBEJDE I CIVILRETLIGE SAGER****Artikel III-170**

1. Unionen etablerer et retligt samarbejde i civilretlige sager med grænseoverskridende virkninger, der bygger på princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser og udenretslige afgørelser. Dette samarbejde kan omfatte vedtagelse af foranstaltninger vedrørende indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.
2. **Især hvis det er nødvendigt for det indre markeds funktion, Med henblik herpå fastsættes der med henblik herpå** ved europæisk lov eller rammelov foranstaltninger, der blandt andet skal sikre:
  - a) gensidig anerkendelse mellem medlemsstaterne af retsafgørelser og udenretslige afgørelser samt fuldbyrdelse heraf
  - b) forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter på tværs af grænserne
  - c) forenelighed mellem medlemsstaternes regler om lovvalg og om retternes kompetence
  - d) samarbejde om bevisoptagelse
  - e) ~~et højt niveau for~~ **effektiv** adgang til domstolene
  - f) **fjernelse af hindringer for** en tilfredsstillende afvikling af civile retssager, om nødvendigt ved fremme af foreneligheden mellem medlemsstaternes civile retsplejeregler
  - g) udformning af alternative metoder til tvistbilæggelse
  - h) støtte til uddannelse af dommere samt andet personale i retsvæsenet.
3. Uanset stk. 2 fastlægges foranstaltninger vedrørende familieret med grænseoverskridende virkninger ved europæisk lov eller rammelov vedtaget af Ministerrådet. Dette træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage en europæisk afgørelse om, hvilke familieretlige aspekter med grænseoverskridende virkninger der kan være omfattet af retsakter vedtaget efter den almindelige lovgivningsprocedure. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

\* \* \*

**DEN FÆLLES SIKKERHEDS- OG FORSVARSPOLITIK****Permanent struktureret samarbejde****Artikel I-40, stk. 6**

De medlemsstater, der opfylder højere kriterier for militær kapacitet, og som indbyrdes har indgået mere bindende forpligtelser på dette område med henblik på mere krævende opgaver, etablerer et **permanent** struktureret samarbejde inden for rammerne af Unionen. Dette samarbejde er omfattet af bestemmelserne i artikel III-213.

**Artikel III-213**

- 1. De medlemsstater, der ønsker at deltage i et permanent struktureret samarbejde, jf. artikel I-40, stk. 6, og som opfylder kriterierne og tiltræder forpligtelserne med hensyn til militær kapacitet i den protokol, der er knyttet som bilag til denne traktat [titel], underretter Rådet, EU-udenrigsministeren og Kommissionen herom.**
- 2. Afgørelsen om at etablere et permanent struktureret samarbejde, herunder listen over deltagere, hvis antal ikke kan være under [X], træffes senest tre måneder efter denne underretning af Rådet med kvalificeret flertal og efter høring af EU-udenrigsministeren.**
- 3. Hvis en medlemsstat på et senere tidspunkt ønsker at deltage i et således etableret samarbejde, underretter den Rådet herom. Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter høring af EU-udenrigsministeren, bekræfter den pågældende medlemsstats deltagelse efter at have fastslået, at betingelserne for dens deltagelse er opfyldt.**
- 4. Uden at dette berører stk. 1-3, finder de relevante bestemmelser om forstærket samarbejde på FUSP-området (artikel III-325, stk. 2, og artikel III-326, stk. 2) anvendelse på det permanente strukturerede samarbejde, der er omhandlet i denne artikel.**

## Tættere gensidigt forsvarssamarbejde

### Artikel I-40, stk. 7

Hvis en medlemsstat udsættes for et væbnet angreb på sit område, yder de øvrige medlemsstater i overensstemmelse med artikel 51 i De Forenede Nationers pagt den pågældende medlemsstat al den militære og anden hjælp og bistand, der ligger inden for deres formåen.

Forpligtelserne og samarbejdet på dette område skal være i overensstemmelse med de forpligtelser, der er indgået inden for NATO, som for de stater, der er medlemmer heraf, fortsat udgør grundlaget for deres kollektive forsvar.

### Artikel III-214

*(udgår)*

\* \* \*

<b>AFSTEMNING MED KVALIFICERET FLERTAL INDEN FOR DEN FÆLLES UDENRIGS- OG SIKKERHEDSPOLITIK</b>
--

**Artikel III-201**

1. *[uændret]*
2. Uanset stk. 1 træffer Ministerrådet afgørelse med kvalificeret flertal,
  - a) når det vedtager en europæisk afgørelse, der fastlægger en EU-aktion eller EU-holdning på grundlag af en europæisk afgørelse truffet af Det Europæiske Råd vedrørende Unionens strategiske interesser og mål som nævnt i artikel III-194, stk. 1,
  - b) når det vedtager en **europæisk** afgørelse **på forslag af EU-udenrigsministeren**
  - c) når det vedtager enhver europæisk afgørelse om iværksættelse af en EU-aktion eller en EU-holdning
  - d) når det vedtager en europæisk afgørelse om udpegning af en særlig repræsentant i henhold til artikel III-203.

Hvis et medlem af Ministerrådet erklærer, at det af vitale, nærmere anførte årsager, der vedrører den nationale politik, agter at stemme imod vedtagelsen af en europæisk afgørelse, der skal vedtages med kvalificeret flertal, finder der ikke afstemning sted. EU-udenrigsministeren søger i tæt samråd med den pågældende medlemsstat at opnå en løsning, som den kan acceptere. Hvis der ikke opnås et resultat, kan Ministerrådet med kvalificeret flertal anmode om, at sagen henvises til Det Europæiske Råd med henblik på enstemmig afgørelse.

3. *[uændret]*
4. *[uændret]*

\* \* \*

**SOCIAL BESTEMMELSE**

**Artikel III-2a**

**Ved fastlæggelsen og gennemførelsen af de politikker og aktiviteter, der er omhandlet i denne del, tager Unionen hensyn til kravene i forbindelse med fremme af et højt beskæftigelsesniveau, sikring af passende social beskyttelse, bekæmpelse af social udstødelse samt et højt niveau for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed.**

\* \* \*

**SOCIAL SIKRING**

**Artikel III-21  
(nyt stykke)**

Vedtagelsen af de europæiske love og rammelove i stk. 1 må ikke medføre, at den økonomiske balance i en medlemsstats sociale sikringsordning berøres i væsentligt omfang.

**Erklæring fra Kommissionen til slutakten ad artikel III-21 og  
artikel III-168, stk. 2**

Kommissionen vil, når den udarbejder sine forslag inden for social sikring, tage behørigt hensyn til virkningerne af de foreslåede ændringer, der vedrører en enkelt medlemsstat.

\* \* \*

**BESKATNING**

**Artikel III-62, stk. 2**

Hvis Ministerrådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen, fastslår, at foranstaltningerne i stk. 1 vedrører administrativt samarbejde eller bekæmpelse af skatteunddragelse og skatteundgåelse, **og at de ikke berører de væsentlige elementer i medlemsstaternes skattesystemer**, træffer det uanset stk. 1 afgørelse med kvalificeret flertal, når det vedtager den europæiske lov eller rammelov om indførelse af disse foranstaltninger.

\* \* \*

**SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSPOLITIKKEN**

**Erklæring til slutakten ad artikel III-107**

**Konferencen bekræfter, at de politikker, der er beskrevet i artikel III-107, i det væsentlige hører under medlemsstaternes kompetence. De tilskyndelses- og samordningsforanstaltninger, der skal træffes på EU-plan i overensstemmelse med denne artikel, har supplerende karakter. De tjener til at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne og ikke til at harmonisere forskellige systemer. De garantier og kutymmer, der i hver medlemsstat findes med hensyn til arbejdsmarkedets parters ansvar, berøres ikke heraf.**

\* \* \*

**ØKONOMISK, SOCIAL OG TERRITORIAL SAMHØRIGHED**

**Artikel III-116**

For at fremme en harmonisk udvikling af Unionen som helhed udvikler og fortsætter denne sin indsats for at styrke sin økonomiske, sociale og territoriale samhørighed. **Unionen stræber navnlig efter at mindske forskellene mellem de forskellige områders udviklingsniveauer og forbedre situationen for de mindst begunstigede områder. I forfølgelsen af dette mål lægges der særlig vægt på landdistrikter samt områder, der lider af alvorlige naturbetingede eller demografiske ulemper af permanent art, bl.a. de nordligste områder med meget lav befolkningstæthed samt ø- og bjergområder.**

**Artikel III-56**

1. [uændret]
2. [uændret]
3. Som forenelige med det indre marked kan betragtes:
  - a) [uændret]
  - b) [uændret]
  - c) støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrane eller økonomiske regioner, **især regioner, der lider af alvorlige og permanente naturbetingede eller demografiske ulemper**, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse
  - d) [uændret]
  - e) [uændret]

\* \* \*

**TRANSPORT**

**Artikel III-134**  
*(nyt stykke)*

**I forbindelse med vedtagelsen af europæiske love eller rammelove som nævnt i stk. 2 tages der hensyn til tilfælde, hvor deres anvendelse i alvorlig grad vil kunne påvirke levestandarden og beskæftigelsen i visse områder samt udnyttelsen af transportmateriellet.**

\* \* \*

## FORSKNING OG TEKNOLOGISK UDVIKLING

Artikel III-146

1. Unionen har som mål at styrke **sit** videnskabelige og teknologiske grundlag **med henblik på at gennemføre et europæisk forskningsrum med fri bevægelighed for forskere samt videnskabelig og teknologisk viden** og at fremme udviklingen af **sin** konkurrenceevne, **herunder industriens konkurrenceevne**, samt at fremme alle de forskningsaktiviteter, der skønnes nødvendige i medfør af andre kapitler i forfatningen.
2. *[uændret]*
3. *[uændret]*

Artikel III-149

1. Det flerårige rammeprogram, som omfatter **alle** aktiviteter **finansieret af Unionen**, fastlægges ved europæiske love. Lovene vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.
2. *[uændret]*
3. **De** særprogrammer, der **iværksætter rammeprogrammet** inden for hver enkelt aktivitet, **fastlægges ved europæiske love**. I hvert særprogram angives de nærmere bestemmelser for programmets gennemførelse, varigheden af dette og de midler, der skønnes nødvendige hertil. Summen af de beløb, der skønnes nødvendige, og som fastsættes i særprogrammerne, må ikke overstige det samlede maksimumsbeløb for rammeprogrammet og for hver enkelt aktivitet.
4. **Som et supplement til aktiviteterne i det flerårige rammeprogram træffes der ved europæisk lov de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af det europæiske forskningsrum.**

\* \* \*

**ENERGI**

**Erklæring til slutakten ad artikel III-157**

**Konferencen mener, at artikel III-157 ikke berører medlemsstaternes mulighed for at træffe de nødvendige forholdsregler med henblik på at sikre energiforsyningsikkerheden på de betingelser, der er nævnt i artikel III-16.**

\* \* \*

**FOLKESUNDHED**

**Artikel III-179**

1. Der skal sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle Unionens politikker og aktiviteter.

Unionens indsats, der skal være et supplement til de nationale politikker, skal være rettet mod at forbedre folkesundheden og forebygge sygdomme hos mennesker samt imødegå forhold, der kan indebære risiko for den fysiske og mentale sundhed. Indsatsen skal omfatte:

- a) bekæmpelse af større trusler mod sundheden ved at fremme forskning i deres årsager, spredning og forebyggelse samt sundhedsoplysning og -uddannelse.
- b) overvågning, varsling og bekæmpelse af alvorlige tilfældigt opståede eller forsætligt påførte sundhedstrusler, når de kan have en europæisk dimension.**

Unionen supplerer medlemsstaternes indsats for at begrænse narkotikarelaterede helbredsskader, herunder gennem oplysning og forebyggelse.

2. Unionen fremmer samarbejdet mellem medlemsstaterne på de områder, der er omhandlet i denne artikel, og støtter om nødvendigt deres indsats.

Medlemsstaterne samordner indbyrdes og i kontakt med Kommissionen deres politikker og programmer på de i stk. 1 omhandlede områder. Kommissionen kan i nær kontakt med medlemsstaterne tage ethvert passende initiativ for at fremme denne samordning, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet.

3. Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejde med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med folkesundhed.

4. **I overensstemmelse med artikel I-13, stk. 2, litra k)<sup>3</sup>, og uanset artikel I-11, stk. 5,** bidrager europæiske love eller rammelove til virkeliggørelsen af målene i denne artikel ved indførelse af følgende foranstaltninger for at imødegå fælles sikkerhedsudfordringer:
- a) foranstaltninger til fastsættelse af høje standarder for kvaliteten og sikkerheden af organer og stoffer af menneskelig oprindelse, blod og blodprodukter; disse foranstaltninger er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger
  - b) foranstaltninger på veterinær- og plantesundhedsområdet, der direkte har til formål at beskytte folkesundheden
  - c) **foranstaltninger til fastsættelse af høje kvalitets- og sikkerhedsstandarder for sundhedsprodukter og medicinsk udstyr.**

De europæiske love eller rammelove vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

- 5. [uændret]
- 6. [uændret]
- 7. [uændret]

\* \* \*

---

<sup>3</sup> Ifølge opstillingen i dok. CIG 50/03.

<b>SPORT</b>
--------------

**Artikel III-182**

1. Unionen bidrager til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt at støtte og supplere disses indsats. Den respekterer fuldt ud medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed.

Unionen bidrager til fremme af sporten i Europa **og tager i den forbindelse hensyn til dens specifikke forhold, dens strukturer, der bygger på frivillighed, og dens sociale og uddannende funktion.**

2. Målene for Unionens indsats er:
  - a) at udvikle den europæiske dimension på uddannelsesområdet, navnlig gennem undervisning i og udbredelse af medlemsstaternes sprog
  - b) at begunstige studerendes og læreres mobilitet, bl.a. ved at fremme den akademiske anerkendelse af eksamensbeviser og studieperioder
  - c) at fremme samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne
  - d) at fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, som er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer
  - e) at tilskynde til udvikling af udvekslingen af unge og ungdomsledere og fremme de unges deltagelse i det demokratiske liv i Europa
  - f) at tilskynde til udvikling af fjernundervisning
  - g) at udvikle sportens europæiske dimension ved at **gøre sportskonkurrencer mere retfærdige og åbne** og **fremme** samarbejde mellem sportsorganisationer samt ved at beskytte sportsudøvernes og især de unge sportsudøveres fysiske og moralske integritet.
3. Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med uddannelsesforhold **og sport**, herunder navnlig Europarådet.
4. *[uændret]*

\* \* \*

**TURISME**

**Artikel I-16: Områder med understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag**

1. Unionen kan gennemføre understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag.
2. Områderne med understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag er på europæisk plan:
  - industri
  - beskyttelse og forbedring af menneskers sundhed
  - uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport
  - kultur
  - **turisme**
  - civilbeskyttelse.
3. [uændret]

**Artikel III-181a**  
(ny)

1. **Unionen supplerer og støtter medlemsstaternes indsats for at fremme konkurrenceevnen for Unionens virksomheder inden for turistsektoren.**
2. **Med henblik herpå er målene for Unionens indsats:**
  - **at tilskynde til tilvejebringelse af et gunstigt klima for udvikling af virksomhederne inden for denne sektor**
  - **at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne, navnlig ved udveksling af god praksis**
  - **at tilskynde til en bedre udnyttelse af potentialet inden for turisme.**
3. **De særlige foranstaltninger til støtte for medlemsstaternes indsats for at opfylde målsætningerne i denne artikel fastsættes ved europæiske love eller rammelove, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.**

\* \* \*

**FORENKLET PROCEDURE FOR REVISION AF FORFATNINGEN****OVERGANG FRA ENSTEMMIGHED TIL KVALIFICERET FLERTAL  
OG FRA DEN SÆRLIGE LOVGIVNINGSPROCEDURE TIL DEN  
ALMINDELIGE LOVGIVNINGSPROCEDURE****Artikel IV-7a***(ny)*

1. Når Rådet i henhold til del III træffer afgørelse med enstemmighed på et bestemt område eller i et bestemt tilfælde, kan Det Europæiske Råd vedtage en europæisk afgørelse, der gør det muligt for Rådet at træffe afgørelse med kvalificeret flertal på dette område eller i dette tilfælde.

Dette stykke gælder ikke for afgørelser, der har indvirkning på militær- eller forsvarsområdet.

2. Når europæiske love og rammelove i henhold til del III skal vedtages af Rådet efter en særlig lovgivningsprocedure, kan Det Europæiske Råd vedtage en europæisk afgørelse, der gør det muligt at vedtage sådanne love eller rammelove efter den almindelige lovgivningsprocedure.
3. Ethvert initiativ, som Det Europæiske Råd tager på grundlag af stk. 1 eller 2, meddeles medlemsstaternes nationale parlamenter. Hvis [X] nationale parlamenter ikke inden for en frist på seks måneder efter denne meddelelse har meddelt, at de er imod initiativet, kan Det Europæiske Råd vedtage den europæiske afgørelse, der er nævnt i stk. 1 og 2. Hvis [X] nationale parlamenter inden for den nævnte frist meddeler Det Europæiske Råd, at de er imod initiativet, vedtages den europæiske afgørelse ikke.

I forbindelse med vedtagelsen af de europæiske afgørelser, der er nævnt i stk. 1 og 2, træffer Det Europæiske Råd afgørelse med enstemmighed, når Europa-Parlamentet har givet sin godkendelse med et flertal af sine medlemmer.

**Artikel I-24 - Kvalificeret flertal***(stk. 4 udgår)*

\* \* \*

**FORENKLET PROCEDURE FOR  
REVISION AF FORFATNINGEN  
ÆNDRING AF DE INTERNE POLITIKKER**

**Artikel IV-7b**

*(ny)*

1. **Enhver medlemsstats regering, Europa-Parlamentet eller Kommissionen kan forelægge Det Europæiske Råd forslag til revision af Unionens interne politikker (afsnit III i del III), som ikke medfører en udvidelse af Unionens kompetence som fastlagt i denne traktat.**
2. **Det Europæiske Råd vedtager med kvalificeret flertal ændringerne til afsnit III i del III i traktaten om forfatningen efter høring af Europa-Parlamentet og Kommissionen.**
3. **Disse ændringer træder i kraft, når medlemsstaterne har godkendt dem i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.**

\* \* \*

**OVERSØISKE TERRITORIER**

**Artikel IV-4, nyt stk. 7**

**Det Europæiske Råd kan på den berørte medlemsstats initiativ vedtage en europæisk afgørelse om ændring af den status, som de lande eller territorier, der er nævnt i denne artikels stk. 2, 3, 5 og 6, i artikel III-330 og bilag II, har i forhold til Unionen. Det Europæiske Råd træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Kommissionen.**

\* \* \*

**PROTOKOL VEDRØRENDE DANMARK**

**Ændret protokol nr. 5 om Danmarks stilling**

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER,

SOM ERINDRER OM afgørelsen truffet af stats- og regeringscheferne, forsamlet i Det Europæiske Råd i Edinburgh den 12. december 1992, om visse problemer, som Danmark har rejst vedrørende traktaten om Den Europæiske Union,

SOM HAR NOTERET SIG Danmarks holdning med hensyn til unionsborgerskab, Den Økonomiske og Monetære Union, forsvarspolitik og retlige og indre anliggender, som fastlagt i Edinburgh-afgørelsen,

SOM ER SIG BEVIDST, at en videreførelse under forfatningen af den retlige ordning, som Edinburgh-afgørelsen indebar, i betydelig grad vil begrænse Danmarks deltagelse på vigtige områder af EU-samarbejdet,

SOM derfor ØNSKER, at der fastlægges en retlig ramme, som giver Danmark mulighed for at deltage i vedtagelsen af foranstaltninger, der foreslås på grundlag af forfatningens del III, afsnit III, kapitel IV, og noterer sig med tilfredshed, at Danmark agter at benytte sig af denne mulighed, når det er muligt, i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser,

SOM NOTERER SIG, at Danmark ikke vil forhindre de andre medlemsstater i at udvikle deres samarbejde yderligere med hensyn til foranstaltninger, der ikke er bindende for Danmark,

SOM ERINDRER OM *protokollen om Schengen-reglerne som integreret i Den Europæiske Union*,

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til traktaten om en forfatning for Europa:

## DEL I

### Artikel 1

Danmark deltager ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til forfatningens del III, afsnit III, kapitel IV. For rådsafgørelser, der skal vedtages med enstemmighed, kræves der enstemmighed blandt Rådets medlemmer med undtagelse af repræsentanten for Danmarks regering. *I forbindelse med denne artikel defineres kvalificeret flertal som et flertal af medlemmer af Rådet, der repræsenterer de deltagende medlemsstater, idet dette flertal skal omfatte mindst tre femtedele af befolkningen i de deltagende medlemsstater.*

### Artikel 2

Ingen af bestemmelserne i forfatningens del III, afsnit III, kapitel IV, ingen foranstaltninger vedtaget i henhold til dette kapitel, ingen bestemmelser i internationale aftaler indgået af Unionen i henhold til dette kapitel og ingen afgørelser truffet af Den Europæiske Unions Domstol om fortolkning af sådanne bestemmelser eller foranstaltninger er bindende for eller finder anvendelse i Danmark; ingen af disse bestemmelser, foranstaltninger eller afgørelser berører på nogen måde Danmarks beføjelser, rettigheder og forpligtelser; ingen af disse bestemmelser, foranstaltninger eller afgørelser berører på nogen måde gældende fællesskabsret og EU-ret eller udgør en del af EU-lovgivningen, således som de finder anvendelse på Danmark.

### Artikel 3

Danmark påføres ingen finansielle følger af foranstaltninger som nævnt i artikel 1 bortset fra de administrationsomkostninger, der påhviler institutionerne.

### Artikel 4

1. Inden 6 måneder efter vedtagelsen af en foranstaltning til udbygning af Schengen-reglerne, som er omfattet af del I i denne protokol, træffer Danmark afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne foranstaltning i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil denne foranstaltning skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater, der er bundet af foranstaltningen.
2. Hvis Danmark beslutter ikke at gennemføre en rådsforanstaltning som nævnt i stk. 1, overvejer de medlemsstater, der deltager i Schengen-samarbejdet, hvilke passende foranstaltninger der skal træffes.
3. Danmark bevarer de rettigheder og forpligtelser, der eksisterede inden forfatningens ikrafttræden, i forbindelse med Schengen-reglerne.

## DEL II

### Artikel 5

Med hensyn til foranstaltninger, der træffes af Rådet i henhold til forfatningens artikel I-40, III-196, stk. 1, og artikel III-210 - III-215, deltager Danmark ikke i udarbejdelsen og gennemførelsen af Unionens afgørelser og tiltag, som har indvirkning på forsvarsområdet. Danmark deltager derfor ikke i vedtagelsen heraf. Danmark vil ikke forhindre de andre medlemsstater i at udvikle deres samarbejde yderligere på dette område. Danmark vil ikke være forpligtet til at bidrage til finansiering af aktionsudgifter i forbindelse med sådanne foranstaltninger eller til at stille militær kapacitet til rådighed for Unionen.

## DEL III

### Artikel 6

Denne protokol finder også anvendelse på foranstaltninger, der forbliver i kraft i henhold til forfatningens artikel IV-3, og som var omfattet af protokollen om Danmarks stilling, der var knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, inden forfatningens ikrafttræden.

### Artikel 7

Artikel 1, 2 og 3 finder ikke anvendelse på foranstaltninger, der udpeger de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af medlemsstaternes ydre grænser, eller foranstaltninger vedrørende en ensartet udformning af visa.

## DEL IV

### Artikel 8

Danmark kan til enhver tid i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser underrette de øvrige medlemsstater om, at det ikke længere ønsker at benytte sig af alle eller en del af bestemmelserne i denne protokol. I så fald vil Danmark fuldt ud gennemføre alle de til den tid gældende relevante foranstaltninger, som er truffet inden for Unionens rammer.

### Artikel 9

1. Danmark kan til enhver tid i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser meddele de andre medlemsstater, at denne protokols del I fra den første dag i den måned, der følger efter meddelelsen, vil bestå af bestemmelserne i bilaget til denne protokol, jf. dog artikel 8.
2. Seks måneder efter den dato, hvor meddelelsen får virkning, vil alle Schengen-regler og foranstaltninger, der er vedtaget til udbygning af disse regler, og som indtil da har været bindende for Danmark som folkeretlige forpligtelser, være bindende for Danmark som EU-ret.

## Bilag til protokollen

### Artikel 1

Med forbehold af artikel 3 deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til forfatningens del III, afsnit III, kapitel IV. For rådsafgørelser, der skal vedtages med enstemmighed, kræves der enstemmighed blandt Rådets medlemmer med undtagelse af repræsentanten for Danmarks regering. *I forbindelse med denne artikel defineres kvalificeret flertal som et flertal af medlemmer af Rådet, der repræsenterer de deltagende medlemsstater, idet dette flertal skal omfatte mindst tre femtedele af befolkningen i de deltagende medlemsstater.*

### Artikel 2

Som følge af artikel 1 og med forbehold af artikel 3, 4 og 7 er ingen bestemmelser i forfatningens del III, afsnit III, kapitel IV, ingen foranstaltninger vedtaget i henhold til dette kapitel, ingen bestemmelser i internationale aftaler indgået af Unionen i henhold til dette kapitel og ingen afgørelser truffet af Den Europæiske Unions Domstol om fortolkning af sådanne bestemmelser eller foranstaltninger bindende for eller finder anvendelse i Danmark; ingen af disse bestemmelser, foranstaltninger eller afgørelser berører på nogen måde Danmarks beføjelser, rettigheder og forpligtelser; ingen af disse bestemmelser, foranstaltninger eller afgørelser berører på nogen måde gældende fællesskabsret og EU-ret eller udgør en del af EU-lovgivningen, således som de finder anvendelse på Danmark.

### Artikel 3

1. Danmark kan inden tre måneder efter, at et forslag eller initiativ er blevet forelagt for Rådet i henhold til forfatningens del III, afsnit III, kapitel IV, skriftligt meddele Rådets formand, at det ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af sådanne foreslåede foranstaltninger, hvorefter det skal have ret hertil.

2. *Hvis en foranstaltning som nævnt i stk. 1 ikke kan vedtages inden for en rimelig tid med deltagelse af Danmark, kan Rådet vedtage den i henhold til artikel 1 uden deltagelse af Danmark. I så fald finder artikel 2 anvendelse.*

### Artikel 4

Danmark kan når som helst efter vedtagelsen af en foranstaltning i henhold til forfatningens del III, afsnit III, kapitel IV, meddele Rådet og Kommissionen, at det ønsker at acceptere foranstaltningen. I så fald finder proceduren i forfatningens artikel III-326, stk. 1, tilsvarende anvendelse.

## Artikel 5

1. Meddelelsen i henhold til artikel 4 skal gives senest seks måneder efter den endelige vedtagelse af en foranstaltning, hvis der er tale om en foranstaltning til udbygning af Schengen-reglerne. Hvis Danmark ikke giver meddelelse i overensstemmelse med artikel 3 og 4 vedrørende foranstaltninger til udbygning af Schengen-reglerne, overvejer de medlemsstater, der deltager i Schengen-samarbejdet, hvilke passende foranstaltninger der skal træffes.
2. En meddelelse i henhold til artikel 3 eller 4 vedrørende foranstaltninger til udbygning af Schengen-reglerne anses uigenkaldeligt for at være en meddelelse i henhold til artikel 3 med hensyn til ethvert yderligere forslag eller initiativ til udbygning af denne foranstaltning, for så vidt et sådant forslag eller initiativ er en udbygning af Schengen-reglerne.

## Artikel 6

Hvis Danmark i tilfælde, som er nævnt i denne del, er bundet af en foranstaltning, som Rådet har vedtaget i henhold til forfatningens del III, afsnit III, kapitel IV, finder de relevante bestemmelser i forfatningen anvendelse på Danmark for den pågældende foranstaltning.

## Artikel 7

I de tilfælde, hvor Danmark ikke er bundet af en foranstaltning, der er vedtaget i henhold til forfatningens del III, afsnit III, kapitel IV, påføres det ingen finansielle følger af denne foranstaltning, bortset fra de administrationsomkostninger, der påhviler institutionerne, medmindre Rådet med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet træffer anden afgørelse.

\* \* \*

### **Erklæring fra konferencen om protokollen vedrørende Danmark**

Konferencen noterer sig, at Danmark i forbindelse med retsakter, der skal vedtages af Rådet alene eller sammen med Europa-Parlamentet, og som både indeholder bestemmelser, der finder anvendelse på Danmark, og bestemmelser, der ikke finder anvendelse på Danmark, fordi deres retsgrundlag er omfattet af del I i protokollen vedrørende Danmark, erklærer, at det ikke vil benytte sin stemmeret til at forhindre vedtagelsen af bestemmelser, der ikke finder anvendelse på Danmark.

Konferencen noterer sig desuden, at Danmark på grundlag af erklæringen fra konferencen ad forfatningens artikel I-42 og III-231 erklærer, at dansk deltagelse i tiltag eller retsakter i henhold til artikel I-42 og III-231 vil ske under overholdelse af del I og del II i protokollen om Danmarks stilling.

## Erklæring fra konferencen ad forfatningens artikel I-42 og III-231

Med forbehold af de foranstaltninger, som Unionen vedtager for at opfylde sin solidaritetsforpligtelse over for en medlemsstat, der udsættes for et terrorangreb eller er offer for en naturkatastrofe eller en menneskeskabt katastrofe, er det ikke hensigten med nogen af bestemmelserne i forfatningens artikel I-42 og III-231 at anfægte andre medlemsstaters ret til at vælge de mest passende midler til at opfylde deres egen solidaritetsforpligtelse over for den pågældende medlemsstat.

\* \* \*

<b>TJENESTEYDELSER AF ALMEN INTERESSE</b>
---

**Artikel III-6**

Med forbehold af artikel **I-5**, III-55, III-56 og III-136 og i betragtning af den plads, tjenesteydelser af almen økonomisk interesse indtager som ydelser, alle i Unionen tillægger værdi, og den rolle, de spiller for den sociale og territoriale samhørighed, sørger Unionen og medlemsstaterne inden for deres respektive kompetenceområder og inden for rammerne af forfatningens anvendelsesområde for, at sådanne tjenester ydes på grundlag af principper og vilkår, navnlig økonomiske og finansielle, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver. Disse principper og vilkår fastlægges ved europæisk lov, **uden at dette anfægter medlemsstaternes kompetence til under overholdelse af forfatningen at levere, udlægge og finansiere sådanne tjenesteydelser.**

\* \* \*

**UNIONENS SMÅ NABOSTATER**

**Erklæring til slutakten ad artikel I-56**

**Unionen tager hensyn til den særlige situation for de små stater, der har specifikke naboforbindelser med Unionen.**

\* \* \*

<p style="text-align: center;"><b>UNIONENS TILTRÆDELSE AF DEN EUROPÆISKE MENNESKERETTIGHEDSKONVENTION</b></p>
---

**Artikel I-7**

1. [uændret]
2. Unionen **tiltræder** den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Tiltrædelse af denne konvention ændrer ikke Unionens beføjelser som fastsat i forfatningen.
3. [uændret]

**Artikel III-227, stk. 9**

9. Ministerrådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal under hele proceduren.

Det træffer afgørelse med enstemmighed, når aftalen vedrører et område, hvor der kræves enstemmighed ved vedtagelse af en EU-retsakt, samt for så vidt angår associeringsaftaler og ~~Unionens tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.~~

\* \* \*

**DYREBESKYTTELSE OG DYREVELFÆRD**

**Artikel III-5a**  
**(ny tekst)**

**Når Unionens politik på områderne landbrug, fiskeri, transport, det indre marked, forskning og teknologisk udvikling samt rummet fastlægges og gennemføres, tager Unionen og medlemsstaterne fuldt hensyn til dyrs velfærd, samtidig med at de respekterer medlemsstaternes love og administrative bestemmelser samt deres skikke, navnlig med hensyn til religiøse ritualer, kulturelle traditioner og regionale skikke.**

\* \* \*

<b>DIVERSE</b>
----------------

**A) DET FORHOLD, AT FUSP-PROCEDURERNE OG PROCEDURERNE I FORBINDELSE MED DE ØVRIGE EU-POLITIKKER IKKE BERØRER HINANDEN****Artikel III-209**

Gennemførelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik berører ikke **anvendelsen af institutionernes procedurer og det respektive omfang af deres beføjelser, der er fastsat i forfatningen med henblik på udøvelsen af Unionens kompetencer i artikel I-12 - I-14 samt I-16.** Endvidere berører gennemførelsen af politikkerne i disse artikler ikke **anvendelsen af institutionernes procedurer og det respektive omfang af deres beføjelser som fastsat i forfatningen med henblik på udøvelsen af Unionens kompetencer i henhold til dette kapitel.**

**B) AKTINDSIGT I DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANKS DOKUMENTER****Artikel III-305, stk. 1**

Unionens institutioner, organer samt kontorer og agenturer erkender betydningen af åbenhed i deres arbejde og fastsætter i henhold til artikel I-49 i deres forretningsordener specifikke bestemmelser om aktindsigt. Domstolen, Den Europæiske Centralbank **og Den Europæiske Investeringsbank** er kun omfattet af bestemmelserne i artikel I-49, stk. 3, **og af denne artikel**, når de udøver administrative funktioner.

## C) RETTEN TIL AT STEMME VED VALG TIL EUROPA-PARLAMENTET

### Artikel I-19

1. [uændret]
2. **Europa-Parlamentet består af repræsentanter for Unionens borgere. Antallet af medlemmer må ikke overstige 736.** Borgerne repræsenteres degressivt proportionalt med en mindstetærskel på fire medlemmer for hver medlemsstat.

I god tid inden valget til Europa-Parlamentet i 2009, og derefter når det er nødvendigt i forbindelse med efterfølgende valg, vedtager Det Europæiske Råd med enstemmighed på forslag af Europa-Parlamentet og med dets godkendelse en afgørelse om sammensætningen af Europa-Parlamentet i overensstemmelse med ovenstående principper.

- 2a. Europa-Parlamentets medlemmer vælges for en mandatperiode på fem år ved direkte almindelige, frie og hemmelige valg.

3. [uændret]

## D) DE NATIONALE PARLAMENTERS ROLLE - PROTOKOLLERNE OM NÆRHEDSPRINCIPPET OG DE NATIONALE PARLAMENTER

### Protokollen om nærhedsprincippet

#### Artikel 6

Hvert nationalt parlament råder over to stemmer fordelt alt efter det nationale parlamentariske system. I et nationalt parlamentarisk tokammersystem råder hvert af de to kamre over én stemme.

### Protokol om de nationale parlamenter

#### Artikel 8

8. Hvis det nationale parlamentariske system ikke er et etkammersystem, finder artikel 1-7 anvendelse på de kamre, det består af.

**Erklæring fra konferencen til slutakten**  
**ad artikel 6 i protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet**  
**og ad artikel 8 i protokollen om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union**

**Medlemsstaterne meddeler Unionens institutioner den eller de relevante adresser på deres nationale parlamenter, som institutionerne skal henvende sig til i overensstemmelse med protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet og protokollen om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union.**

**E) KONVERGENSKRITERIERNE**

**Artikel III-92, stk. 1**

Mindst en gang hvert andet år eller på anmodning af en medlemsstat med dispensation aflægger Kommissionen og Den Europæiske Centralbank beretning til Ministerrådet om de fremskridt, der gøres af medlemsstater med dispensation for så vidt angår opfyldelse af deres forpligtelser med hensyn til virkeliggørelsen af Den Økonomiske og Monetære Union. Disse beretninger skal omfatte en undersøgelse af, hvorvidt hver af de pågældende medlemsstaters nationale lovgivning, herunder den nationale centralbanks statut, er forenelig med artikel III-80 og III-81 samt med statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank. I beretningerne skal det ligeledes undersøges, om der er opnået en høj grad af vedvarende konvergens, idet det analyseres, i hvor høj grad hver af de pågældende medlemsstater har opfyldt følgende kriterier:

- a) [uændret]
- b) [uændret]
- c) overholdelse af de normale udsvingsmargener i **det europæiske monetære systems** valutakursmekanisme i mindst to år uden devaluering over for euroen
- d) [uændret].

De fire kriterier, der er nævnt i dette stykke, og de relevante tidsrum, de skal overholdes i, er præciseret nærmere i protokollen om konvergenskriterierne. Kommissionens og Den Europæiske Centralbanks beretninger skal også omhandle resultaterne af markedsintegrationen, situationen for og udviklingen i betalingsbalancens løbende poster og en redegørelse for udviklingen i enhedslønomkostningerne og andre prisindeks.

## F) FASTSÆTTELSE AF BØDER, DER PÅLÆGGES AF DOMSTOLEN

### Artikel III-267, stk. 3

Når Kommissionen indbringer en sag for Domstolen i henhold til artikel III-265, fordi den finder, at den pågældende medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse til at meddele gennemførelsesforanstaltninger til en europæisk rammelov, kan den, når den finder det hensigtsmæssigt, **angive størrelsen af det faste beløb eller den tvangsbøde, som den pågældende stat skal betale, og som den under omstændighederne finder passende.**

Hvis Domstolen **fastslår manglende overholdelse, kan den pålægge den pågældende medlemsstat at betale et fast beløb eller en tvangsbøde, der ikke overstiger det af Kommissionen anførte beløb. Betalingspligten får virkning på den dato, Domstolen fastsætter i sin dom.**

## G) GENNEMFØRELSE AF DEN FÆLLES HANDELSPOLITIK

### Artikel III-217, stk. 2

Ved europæisk lov eller rammelov fastsættes de foranstaltninger, der **omhandler de nærmere bestemmelser for gennemførelsen af den fælles handelspolitik.**

## H) FORSTÆRKET SAMARBEJDE - OPHÆVELSE AF PASSERELLE-BESTEMMELSEN OG FUSP

### Artikel III-325, stk. 2

Inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik retter de medlemsstater, der ønsker at indføre et forstærket indbyrdes samarbejde inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, anmodning til Ministerrådet. Anmodningen sendes til EU-udenrigsministeren, der afgiver udtalelse om sammenhængen mellem det påtænkte forstærkede samarbejde og Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, og til Kommissionen, der afgiver udtalelse, navnlig om sammenhængen mellem det påtænkte forstærkede samarbejde og Unionens øvrige politikker. Anmodningen sendes ligeledes til Europa-Parlamentet til orientering.

Bemyndigelsen til at indlede et forstærket samarbejde gives i form af en europæisk afgørelse **vedtaget af Ministerrådet med enstemmighed.**

## Artikel III-326, stk. 2

En medlemsstat, der ønsker at deltage i et forstærket samarbejde inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, meddeler dette til Ministerrådet, EU-udenrigsministeren og Kommissionen.

Ministerrådet bekræfter den pågældende medlemsstats deltagelse efter høring af EU-udenrigsministeren. Det fastslår om nødvendigt, at eventuelle betingelser for deltagelse er opfyldt. Ministerrådet kan ligeledes på forslag af EU-udenrigsministeren vedtage overgangsforanstaltninger, der anses for nødvendige i forbindelse med gennemførelsen af retsakter, der allerede er vedtaget inden for rammerne af det forstærkede samarbejde. Hvis Ministerrådet imidlertid finder, at eventuelle betingelserne for deltagelse ikke er opfyldt, angiver det, hvilke bestemmelser der skal træffes for at opfylde disse betingelser, og fastsætter en tidsfrist for at tage anmodningen om deltagelse op til fornyet overvejelse.

Med henblik på gennemførelsen af dette stykke træffer Ministerrådet afgørelse **med enstemmighed** i henhold til artikel I-43, stk. 3.

## Artikel III-328 (udgår)

### I) **SOLIDARITETSBESTEMMELSEN (ARTIKEL I-42 OG III-231): FORSVARS-ASPEKTER**

## Artikel III-231

1. Ministerådet vedtager på grundlag af et fælles forslag fra Kommissionen og EU-udenrigsministeren en europæisk afgørelse med henblik på fastlæggelse af de nærmere bestemmelser for gennemførelse af solidaritetsbestemmelsen i artikel I-42. **Rådet træffer afgørelse i henhold til artikel III-210, stk. 1, når denne afgørelse har indvirkning på forsvarsområdet.** Det underretter Europa-Parlamentet herom.
2. *[uændret]*
3. *[uændret]*
4. *[uændret]*

## J) NATIONAL SIKKERHED

### Artikel I-5, stk. 1: forholdet mellem Unionen og medlemsstaterne

Unionen respekterer medlemsstaternes nationale identitet, som den kommer til udtryk i deres grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer, herunder regionalt og lokalt selvstyre. Den respekterer deres centrale statslige funktioner, herunder funktioner, der skal sikre deres territoriale integritet og opretholdelse af lov og orden samt beskyttelse af den ~~indre~~ **nationale** sikkerhed.

## K) UDTRÆDEN AF UNIONEN - FORHANDLER

### Artikel I-59, stk. 2

Hvis en medlemsstat beslutter at udtræde, meddeler den det til Det Europæiske Råd. På baggrund af Det Europæiske Råds retningslinjer ~~forhandler~~ og indgår Unionen en aftale med den pågældende stat om de nærmere bestemmelser for statens udtræden under hensyn til rammen for dens fremtidige forbindelser med Unionen. Denne aftale **forhandles i overensstemmelse med artikel III-227, stk. 3; den** indgås ~~på Unionens vegne~~ af Ministerrådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.

---